

ZADARSKA ŽUPANIJA

**PROGRAM RASPOLAGANJA
POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM U
VLASNIŠTVU REPUBLIKE HRVATSKE ZA
PODRUČJE **OPĆINE GRAČAC****

Pitanja povezana sa sadržajem ovoga dokumenta upućuju se na adresu:

MICRO projekt d.o.o.

Ruđera Boškovića 27, 21000 Split

T: 021 555 400

F: 021 555 418

E: info@ultimativa.com

W: <https://www.ultimativa.com/>

Zaštita prava

Sadržaji što su ovdje izneseni izrađeni su isključivo za Općinu Gračac. MICRO projekt d.o.o. izradio je ovaj dokument za potrebe Općine Gračac u skladu sa zahtjevima Naručitelja, samo za njegovu specifičnu primjenu. Ostale osobe koje koriste informacije iz ovoga dokumenta čine to na vlastitu odgovornost i vlastiti rizik.

© MICRO projekt d.o.o., 2018.

Sva prava pridržana.

Sadržaj ovoga dokumenta zaštićen je autorskim pravima. Izmjene, kraćenja, proširenja i nadopune moguće su samo uz prethodnu pisanu suglasnost društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split. Umnožavanje je dopušteno samo uz uvjet da na svakom primjerku ostane otisnuta gornja napomena o autorskim pravima. Objavljivanje ili prevođenje dopušteno je samo uz prethodni pisani pristanak društva s ograničenom odgovornošću MICRO projekt d.o.o., Split.

U Splitu, svibanj 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. IDENTIFIKACIJSKI PODATCI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE	5
3. ANALIZA STANJA	6
3.1. Opći podatci	6
3.2. Poljoprivreda i ruralni razvoj.....	8
4. DOSADAŠNJE KORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U VLASNIŠTVU DRŽAVE ...	12
5. PROGRAMSKI CILJEVI	14
6. PRIJEDLOG FORMIRANJA PROIZVODNO-TEHNOLOŠKIH CJELINA	15
7. PROGRAM RASPOLAGANJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM	16
7.1. Površine određene za povrat	16
7.2. Površine određene za prodaju.....	17
7.3. Površine određene za zakup	17
7.4. Površine određene za koncesiju.....	17
7.5. Površine određene za ostalo.....	17
7.6. Prikaz raspolaganja po katastarskim česticama i oblicima raspolaganja	18
8. plan provedbe programa.....	18
9. KARTOGRAFSKI PRIKAZ POVRŠINA PREDVIĐENIH ZA POVRAT IMOVINE, PRODAJU, ZAKUP, KONCESIJU I OSTALE POVRŠINE.....	19
PRILOZI	20

1. UVOD

Vlada Republike Hrvatske je u 2018. godini usvojila Zakon o poljoprivrednom zemljištu. Cilj izrade i donošenja novog Zakona je smanjenje administrativnih zapreka u smislu potrebne dokumentacije za raspolaganje poljoprivrednim zemljištem kako bi se omogućio ostanak ljudi, pogotovo mlađe populacije u ruralnim područjima, okrupnjavanje zemljišta, stavljanje u funkciju zapuštenog poljoprivrednog zemljišta i državnog poljoprivrednog zemljišta koje nije u funkciji poljoprivredne proizvodnje.

Područje Republike Hrvatske je svojim prirodnim obilježjima pogodna za poljoprivrednu proizvodnju te predstavlja jedan od primarnih i strateških pravaca razvoja. Kako bi se raspoloživa poljoprivredna površina pravilno usmjerila i iskoristila s ciljem razvoja primarnih i sekundarnih poljoprivrednih proizvoda predviđena je **izrada Programa upravljanja zemljištem** putem kojeg će se definirati uvjeti raspolaganja zemljištem. Izradom programa doprinijeti će se razvoju poljoprivrednih aktivnosti zbog iskorištavanja vrijednih resursa te poticanja postojeće tradicionalne poljoprivredne proizvodnje.

Program raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Gračac je planski dokument kojim se definiraju ukupne poljoprivredne površine u vlasništvu RH koje se nalaze na području Općine Gračac.

Ovim dokumentom identificirati će se poljoprivredni potencijali općine temeljem provedene analize stanja u sektoru poljoprivrede. Uz navedeno obradit će se podaci o dosadašnjem korištenju zemljišta, zatim su određene površine za koje je podnesen zahtjev za povrat imovine, određene površine koje su namijenjene za prodaju te površine određene za zakup.

Ključne stavke analize stanja su poslužile kao podloge za utvrđivanje ciljeva i prioriteta JLS-a sukladno strateškim ciljevima na lokalnoj, regionalnoj i nacionalnoj razini te kao podloga za formiranje proizvodno-tehnoloških cjelina.

Program donosi Općinsko vijeće za svoje područje na prijedlog načelnice uz prethodno mišljenje županije i suglasnost Ministarstva nadležnog za poljoprivredu.

Temeljem ovog Programa Općinsko vijeće i načelnik donositi će Odluke o raspisivanju natječaja za prodaju odnosno zakupu poljoprivrednog zemljišta kao i Odluke o izboru najpovoljnije ponude uz suglasnost Ministarstva.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta¹ u vlasništvu države utvrdila se prema službenim podacima katastra, zemljišnih knjiga i druge dokumentacije koju je dostavio Naručitelj.

Teritorijalno, područje Općine Gračac obuhvaća sljedeće katastarske općine:

- 304972 Begluci
- 305006 Brotnja

¹ Poljoprivrednim zemljištem, u smislu Zakona o poljoprivrednom zemljištu, smatraju se poljoprivredne površine koje su po načinu uporabe u katastru opisane kao: oranice, vrtovi, livade, pašnjaci, voćnjaci, maslinici, vinogradi, ribnjaci, trstici i močvare, kao i drugo zemljište koje se može privesti poljoprivrednoj proizvodnji.

PROGRAM RASPOLAGANJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM, svibanj 2018.

- 311073 Bruvno
- 305022 Dabašnica
- 311090 Deringaj
- 305081 Drenovac Osredački
- 311103 Duboki Dol
- 305090 Dugopolje
- 311111 Glogovo
- 311120 Grab
- 311138 Gračac
- 305111 Kaldrma
- 311146 Kijani
- 311162 Kom
- 305146 Kupirovo
- 311197 Mazin
- 305189 Neteka
- 311219 Omsica
- 305219 Osredci
- 311227 Palanka
- 311243 Pribudić
- 311251 Prljevo
- 311278 Rudopolje Bruvanjsko
- 305235 Srb
- 305243 Suvaja
- 311308 Štikada
- 305260 Tiškovac Lički
- 311316 Tomingaj
- 311324 Velika Popina
- 311359 Vrelo
- 311367 Zrmanja

2. IDENTIFIKACIJSKI PODATCI JEDINICE LOKALNE SAMOUPRAVE

Datum izrade Programa	
Datum usvajanja Programa na vijeću	
Županija	Zadarska
NUTS 2 regija	☐ Kontinentalna Hrvatska ☒ Jadranska Hrvatska
Država	Republika Hrvatska
Grad/općina	Općina Gračac
Poštanski broj	23 440
Načelnik/gradonačelnik	Nataša Turbić
Indeks razvijenosti JLS-a	89,934
Razvojna skupina JLS-a	1.
Površina JLS-a	955 km ²
Broj stanovnika	4.690
Kontakt osoba	Nataša Turbić
Adresa	Park sv. Jurja 1
Telefon	+38523773007
e-mail	gracac@gracac.hr

3. ANALIZA STANJA

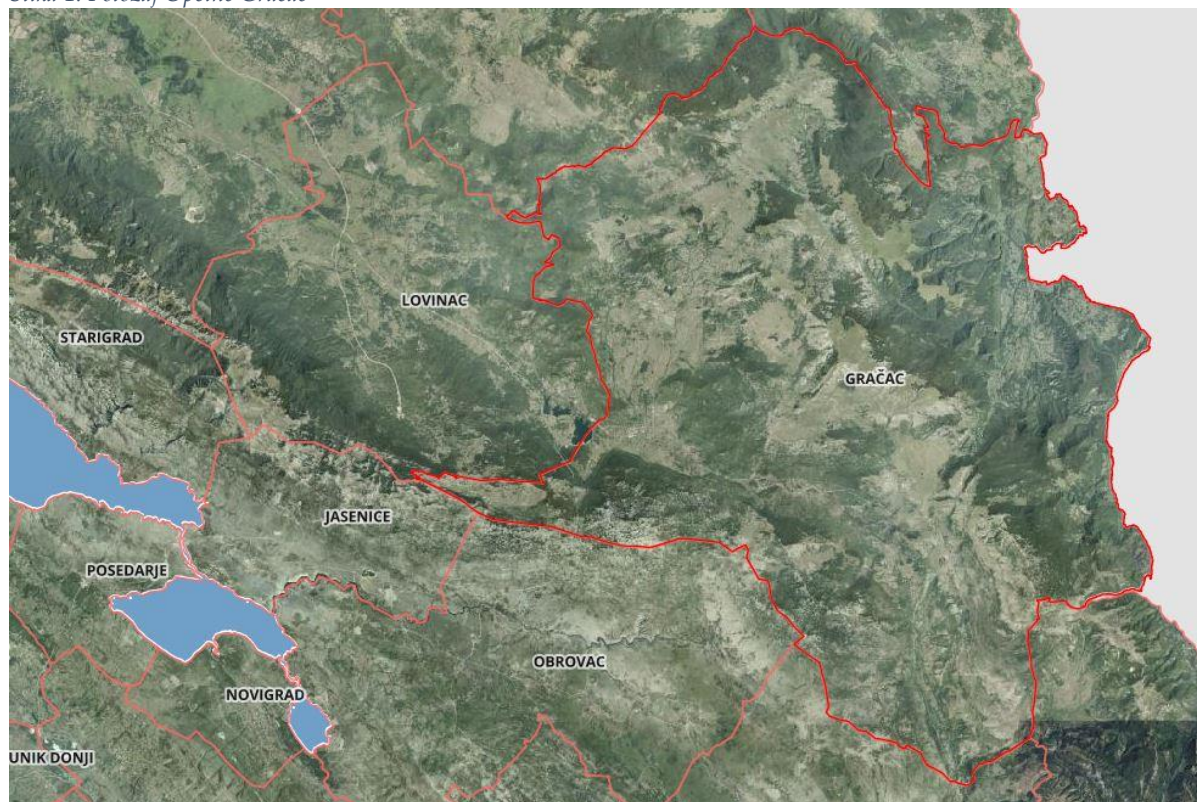
Analiza stanja predstavlja prvu fazu izrade Plana raspolaganja poljoprivrednim zemljištem Općine Gračac. U njoj su prikupljeni i analizirani podaci o trenutnom stanju upravljanja poljoprivrednim zemljištem, pa se sastoji od općih podataka i poglavlja Poljoprivreda i ruralni razvoj koji pobliže oslikava stanje na području Općine.

3.1. Opći podatci

Općina Gračac smještena je na području Zadarske županije u Jadranskoj Hrvatskoj (NUTS II regija). Općina Gračac prostire se na 957 km², što predstavlja 26,22 % površine Zadarske županije, što upućuje na to da je najveća Općina na području županije i na nacionalnoj razini.

Općina se nalazi na 490 m nadmorske visine, a prema zemljopisnim koordinatama smještena je na sjevernoj zemljopisnoj širini 44'17'50.79" i istočnoj zemljopisnoj dužini 15' 50' 49.90".

Slika 1. Položaj Općine Gračac

Izvor: Geoportala, svibanj 2018.

U skladu sa posljednjim vrijednostima indeksa razvijenosti iz 2018. godine Općina Gračac sa indeksom razvijenosti od 89,934 spada u prvu razvojnu skupinu, odnosno nalazi se u zadnjoj četvrtini ispodprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

Općina Gračac je jedinica lokalne samouprave a u svom sastavu obuhvaća 38 naselja: Begluci, Brotnja, Bruvno, Cerovac, Dabašnica, Deringaj, Drenovac Osredački, Duboki Dol, Dugopolje, Glogovo, Grab, Gračac, Gubavčevo Polje, Kaldrma, Kijani, Kom, Kunovac Kupirovački, Kupirovo, Mazin, Nadvrelo, Neteka, Omsica, Osredci, Otrić, Palanka, Pribuduć, Prljevo, Rastičevo, Rudopolje Bruvanjsko, Srb, Suvaja, Tiškovac Lički, Tomingaj, Velika Popina, Vučipolje, Zaklopac, Zrmanja Vrelo i Zrmanja.

Najviše stanovnika u posljednjem popisnom razdoblju iz 2011. godine zabilježeno je na području naselja Gračac (3.063 stanovnika), dok je preostali broj stanovnika disperziran u ostalim naseljima što ugrožava mogućnost njihove revitalizacije.

Prema posljednjem službenom popisu stanovništva, Općina Gračac broji 4.690 stanovnika. Pri tome je podjela stanovnika gotovo jednaka, evidentirano je 50,27 % stanovnika muškog spola i 49,73 ženskog spola. Prosječna starost iznosi 43,36 godina što predstavlja pogoršanje u odnosu na prethodno popisno razdoblje iz 2001. godine kada je iznosila 41,7 godina. Isto tako, u zadnjem popisnom razdoblju evidentirano je 2.863 radno aktivnog stanovništva, što predstavlja 61,04 % ukupnog stanovništva.

Zbog geomorfoloških karakteristika ovo područje smatra se brdsko planinskim područjem, te obuhvaća tri prostorne jedinice: gorski masiv Velebit, ličko sredogorje i dolinu Zrmanje do padina Plješivice.

Prostorni položaj Općine Gračac određuje i klimatske karakteristike ovog područja. Naime, na ovom području isprepliću se kontinentalna klima planinskog tipa, naročito u predjelu jugoistočnih padina Velebita dok je na području udoline rijeke Zrmanje izražena submediteranska klima.

Prosječan godišnja temperatura na planini iznosi između 2 i 4 ° C i na nizinama do 10 ° C. Godišnja količina padalina varira između 200 mm i 3.000 mm. Također, maksimalna visina snijega kreće se od 100 – 150 cm (u planini i više od 200 cm). Prosječan broj dana pod snijegom u nizini varira od 5-10 dana dok je u višim dijelovima između 20 i 70 dana, a u planinskim dijelovima i više od 100 dana.

Prostorni smještaj Općine Gračac i važni prometni pravci koje prolaze ovim područjem smjestili su ovo područje na raskrsnici najvažnijih prometnih pravaca Republike Hrvatske.

Područjem općine Gračac prolaze četiri državne ceste: D1 Udbina – Gračac – Knin; D27 Gračac – Obrovac – Benkovac, D18 spoj na D1(Otrić) prema Donjem Lapcu i D50 Gospić -Gračac.

Županijske ceste koje prolaze ovim područjem su: D1 (Gračac) - Tomingaj – Rudopolje Bruvanjsko; D1 – Otrić – Pribudić; D218 –Velika Popina; D1 – Mazin i D218 – Doljani granica (BiH). U neposrednoj blizini Općine Gračac nalazi se i Autocesta A1 do koje je pristup osiguran na ulazu-izlazu Sv. Rok na udaljenosti od 25 km od središta Gračaca.

Najbliža urbana središta su Gradovi Gospić (49,6 km), Zadar (65,9 km) i Knin (55,6 km), a na udaljenosti od 65 km od središta Gračaca nalazi se i zračna luka Zadar u Zemuniku Donjem.

Poduzeća Vodovod i odvodnja d.o.o. i Gračac čistoća d.o.o. zaduženi su za komunalne i poslove.

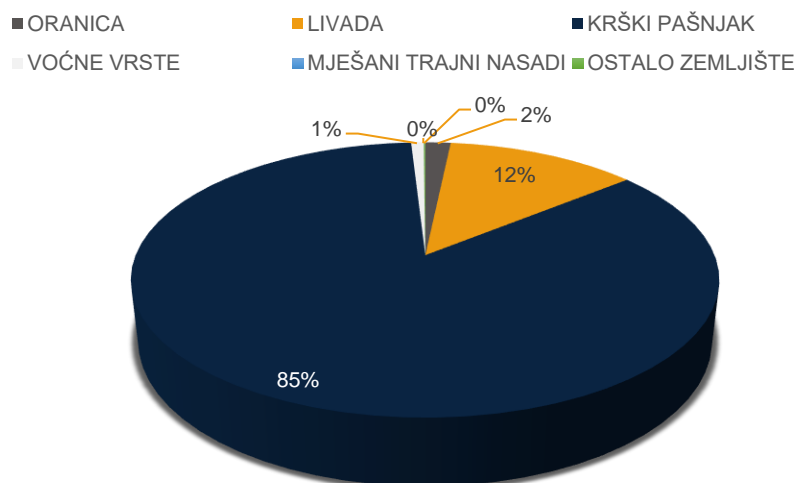
Prostorni plan Općine Gračac izrađen je u rujnu 2007. godine i prikazuje koncepciju, oblike i načine korištenja prostora i dugoročna je osnova uređenja prostora.

3.2. Poljoprivreda i ruralni razvoj

U nastavku je dan pregled temeljnih podataka koje oslikavaju trenutno stanje na području Općine Gračac po pitanju poljoprivrede i ruralnog razvoja. Prvenstveno, sagledane su poljoprivredne površine na području Općine Gračac, vrsta uporabe zemljišta, broj Poljoprivrednih gospodarstava i njihova struktura te pregled zaposlenih u području poljoprivrede i broj osoba koje se školuju u sektoru poljoprivrede.

Sljedeći grafikon prikazuje udio poljoprivrednih površina prema vrstama upotrebe na dan 31.12.2017.. U 2017. godini se najveći broj parcela nalazio u sljedećim naseljima: Bruvno (707), Deringaj (467), Gračac (770), Mazin (434), Rudopolje Bruvanjsko (487), Srb (358) i Velika Popina (390).

Grafikon 1. Pregled poljoprivrednih površina na području Općine Gračac

Izvor: ARKOD na dan 4.05.2017.

Na ukupno raspoloživom poljoprivrednom zemljištu Općine Gračac u 2017. godini najveći broj parcela odnosi se na livade (2.291) i krške pašnjake (2.930). Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta u istoj godini iznosila je 12.580,55 ha.

PROGRAM RASPOLAGANJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM, svibanj 2018.

U nastavku je prikazan broj, površina i broj parcela PG-ova na području Općine Gračac. Iz tablice je vidljivo kako se u 2017. godini od ukupno 275 analiziranih PG-ova, najviše nalazi na području naselja Bruvno (21), Deringaj (23), Gračac (86), Kijani (11) i Rudopolje (12). Najveći broj ARKOD parcela nalazi se u naseljima Bruvno (343), Deringaj (602), Gračac (1.440), Rudopolje (365) i Velika Popina (299).

Tablica 1. Prikaz broja, površine ARKOD-a i broja PG-a s obzirom na veličinu i sjedište PG-a na dan 31.12.2017.

Naselje	<3			≥3 i <20			≥20 i <100			≥100 i < 1.500			UKUPNO		
	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)	Broj PG	Broj ARKOD parcela	Površina (ha)
Begluci	4	33	9,11	5	70	54,48	0	0	0	0	0	0	9	103	63,60
Brotnja	0	0	0	3	44	21,87	2	83	56,01	1	74	104,85	6	201	182,73
Bruvno	7	38	10,83	7	119	81,81	6	179	287,99	1	7	164,16	21	343	544,80
Dabašnica	1	3	1,71	0	0	0,00	0	0	0,00	0	0	0	1	3	1,71
Deringaj	8	46	14,55	7	120	54,09	6	289	313,82	2	147	269,00	23	602	651,46
Donja Suvaja	2	4	0,70	3	93	28,70	1	56	41,07	0	0	0	6	153	70,47
Donji Srb	3	9	5,07	1	11	4,86	2	124	68,55	0	0	0	6	144	78,48
Dugopolje	1	1	0,52	2	25	6,94	0	0	0	1	31	166,52	4	57	173,99
Glogovo	0	0	0	2	48	12,10	0	0	0	0	0	0	2	48	12,10
Gornja Suvaja	0	0	0	4	98	37,80	3	112	113,74	0	0	0	7	210	151,54
Gornji Srb	0	0	0	2	35	29,30	1	41	21,03	0	0	0	3	76	50,33
Grab	5	13	2,73	1	7	3,56	2	91	61,07	0	0	0	8	111	67,36
Gračac	31	80	25,28	36	743	317,60	14	362	412,03	5	255	2.676,1	86	1.440	3.431,1
Kaldrma	1	1	0,05	0	0	0	1	36	24,65	0	0	0	2	37	24,70
Kijani	2	16	3,94	6	74	37,66	2	54	58,15	1	69	140,19	11	213	239,94
Kom	1	2	0,85	1	13	4,06	2	69	62,79	0	0	0	4	84	67,70
Kunovac Kupirovački	3	20	6,02	1	18	7,02	0	0	0	0	0	0	4	38	13,03
Kupirovo	1	9	2,56	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	9	2,56
Mazin	1	9	1,98	2	36	11,88	2	96	125,73	2	89	463,40	7	230	602,99
Neteka	2	16	4,43	1	14	4,02	3	86	107,24	0	0	0	6	116	115,69
Omsica	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	57	217,55	1	57	217,55
Osredci	2	11	1,54	5	55	28,48	2	70	70,97	0	0	0	9	136	100,99
Otrić	0	0	0	0	0	0	1	27	89,09	1	21	130,87	2	48	219,96
Palanka	1	14	2,64	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0,00	1	14	2,64
Rudopolje Bruvanjsko	1	4	1,27	8	154	80,04	1	83	62,71	2	115	311,99	12	356	456,01
Srb	0	0	0	7	150	75,07	1	66	93,61	0	0	0	8	216	168,68
Tomingaj	0	0	0	4	70	33,88	1	49	21,50	2	122	283,85	7	241	339,23
Velika Popina	0	0	0	1	14	4,50	3	144	212,33	2	141	241,98	6	299	458,81
Vučipolje	1	3	1,71	0	0	0	0	0	0,00	0	0	0	1	3	1,71
Zaklopac	0	0	0	3	72	40,07	2	60	52,13	0	0	0	5	132	92,19
Zrmanja	0	0	0	4	64	31,04	2	110	58,33	0	0	0	6	174	89,37

Izvor: www.apprrr.h

PROGRAM RASPOLAGANJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM, svibanj 2018.

Na području Općine Gračac ukupno je tijekom 2017. godine bilo aktivno 281 poljoprivredno gospodarstvo, što predstavlja povećanje od 6 % u odnosu na 2016. godinu kada ih je bilo aktivno 265. Prema tipu osnivanja u 2017. godini prevladavaju obiteljska gospodarstva sa 97 % kao i u prethodno promatranj godini kada je taj udio iznosio 98 %.

Tablica 2. Broj poljoprivrednih gospodarstava prema tipu na dan 31.12.2016./31.12.2017.

Godina	2016.	2017.
Obiteljsko gospodarstvo	260	274
Obrt	0	0
Ostali	1	1
Trgovačko društvo	2	5
Zadruga	2	1
Ukupno	265	281

Izvor: www.apprrr.hr

Nadalje, školska sprema nositelja jedan je od ključnih faktora poljoprivrednih razvojnih potencijala ovog područja. U 2017. godini u obrazovnoj strukturi nositelja OG-a koji su najbrojniji prevladavaju oni sa srednjom i osnovnom školom, dok je fakultetski obrazovanih nositelja svega 9. Do značajnog poboljšanja u obrazovnoj strukturi nositelja došlo je u svim promatranim kategorijama osim sa završenom osnovnom školom. U idućoj tablici prikazani su i podaci o školskoj spremi za ostale organizacijske oblike.

Tablica 3. Školska sprema nositelja/odgovorne osobe

Godina		2016.	2017.
Obiteljsko gospodarstvo	Fakultet	6	9
	Nema podatka	91	95
	Nezavršena osn. škola	13	11
	Osnovna škola	54	54
	Srednja škola	87	97
	Viša škola	7	8
	Ukupno	260	274
Obrt	Fakultet	0	0
	Nema podatka	0	0
	Nezavršena osn. škola	0	0
	Osnovna škola	0	0
	Srednja škola	0	0
	Viša škola	0	0
	Ukupno	0	0
Ostali	Fakultet	0	0
	Nema podatka	1	1
	Osnovna škola	0	0
	Srednja škola	0	0
	Viša škola	0	0
	Ukupno	1	1
Trgovačko društvo	Fakultet	0	1
	Nema podatka	2	3
	Osnovna škola	0	0
	Srednja škola	0	0
	Viša škola	0	1
	Ukupno	2	5
Zadruga	Fakultet	1	1
	Nema podatka	1	0
	Nezavršena osn. škola	0	0
	Osnovna škola	0	0
	Srednja škola	0	0
	Viša škola	0	0
	Ukupno	2	1

Izvor: www.apprrr.hr

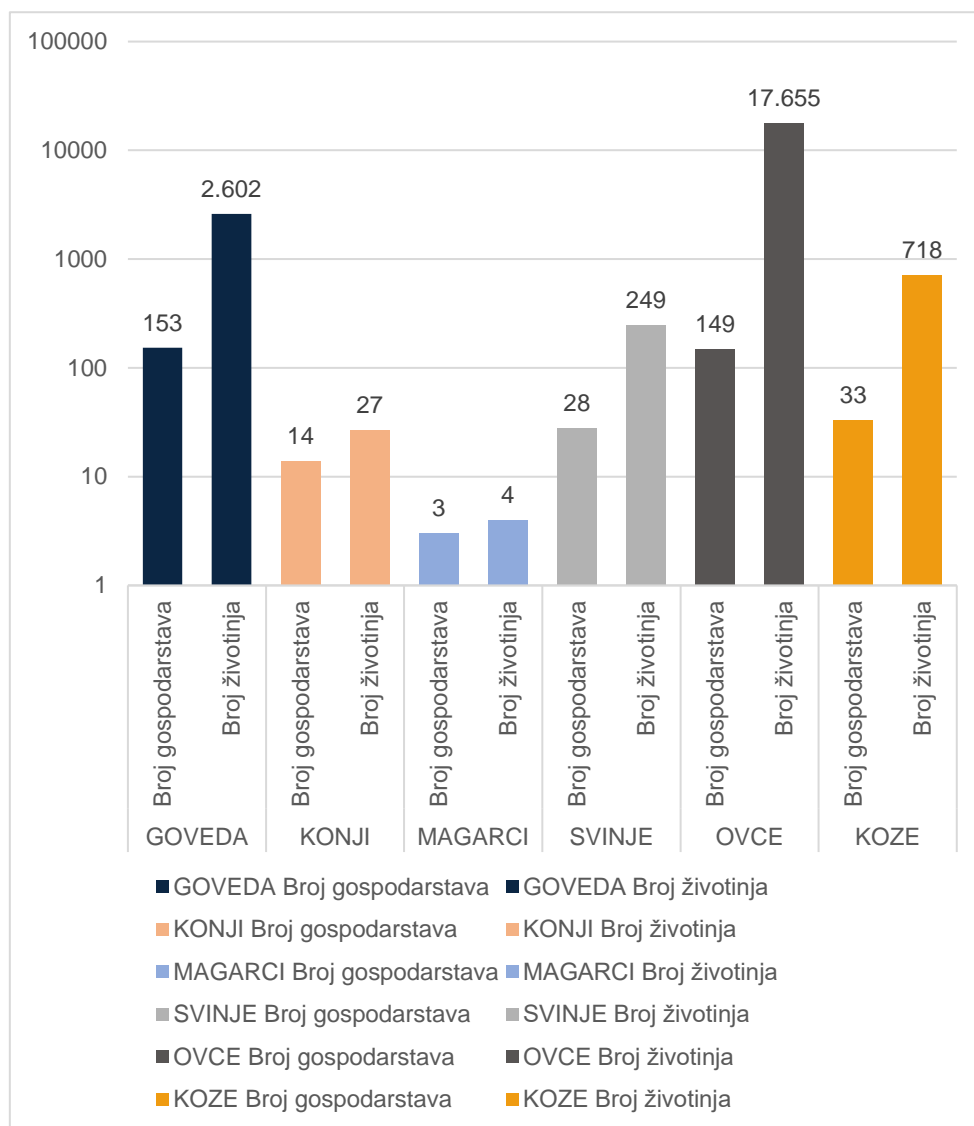
Jedan od važnih pokazatelja vitalnosti i tržišne aktivnosti obiteljskih gospodarstava je i dob nositelja odgovorne osobe. Ukoliko se promatraju podaci iz Upisnika poljoprivrednika o broju poljoprivrednih gospodarstava prema dobi nositelja u 2017. godini može se uočiti da se

obiteljska gospodarstva na području Općine Gračac suočavaju sa starenjem budući da se najveći postotak (41 %) nalazi u kategoriji 65 +, dok se tek 13 % nalazi u kategoriji mladih poljoprivrednika, odnosno mlađih od 40 godina.

Redovna radna snaga poljoprivrednih gospodarstava odraz je broja članova koji aktivno sudjeluju u svakodnevnom radu. Ukoliko se sagleda stanje iz 2016. i 2017. godine, može se uočiti kako su najbrojnija obiteljska poljoprivredna gospodarstva sa 0 članova i jednim članom.

Ukoliko se promatra stanje stočarstva za 2017. godinu, iz idućeg grafikona može se uočiti da su na području Općine Gračac najbrojnije ovce sa 17.655 grla koje se uzgajaju u 149 gospodarstava, te goveda sa 2.602 grla koja se uzgajaju u ukupno 153 gospodarstava. Pregled ostalih domaćih životinja predstavljen je na grafikonu koji slijedi.

Grafikon 2. Brojno stanje domaćih životinja na dan 31.12.2017. godine

Izvor: www.hpa.hr

4. DOSADAŠNJE KORIŠTENJE POLJOPRIVREDNOG ZEMLJIŠTA U VLASNIŠTVU DRŽAVE

Na području Općine Gračac ukupno je 32.829 ha poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu Republike Hrvatske.

Grafikon 3. Prikaz ukupne površine poljoprivrednog zemljišta i Ugovorenog

Izvor: Općina Gračac, obrada autora

Iz tablice koja slijedi u nastavku je vidljiv oblik raspolaganja poljoprivrednim zemljištem u vlasništvu Republike Hrvatske na području Općine Gračac.

Tablica 4. Prikaz dosadašnjeg raspolaganja po svim oblicima – površina u ha

Redni broj	Vrsta ugovora	Ukupan broj ugovora	Ukupna površina po ugovorima (u ha)
1.	zakup	0	0
2.	dugogodišnji zakup	0	0
3.	koncesija	0	0
4.	privremeno korištenje	7	1.314,47
5.	prodaja (neotplaćeno)	0	0

Izvor: <https://ugovori.zemljiste.mps.h>

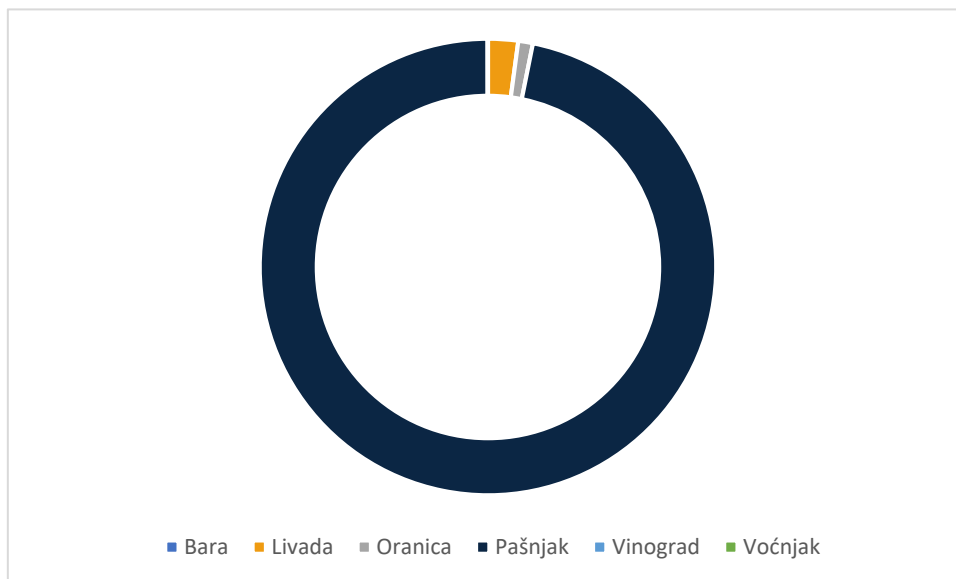
Od navedenih 7 ugovora koji su sklopljeni sa APZ-om, trenutno su aktivna 4 ugovora.

Jedini oblik dosadašnjeg raspolaganja poljoprivrednim zemljištem na području Općine Gračac je **privremeno korištenje**.

Sklopljeni Ugovori na području katastarskih općina Mazin, Deringaj, Velika Popina i Tomingaj imaju pravo raspolaganja poljoprivrednim zemljištem putem **privremenog korištenja sa rokom korištenja do 2020., 2021. i 2023. godine**.

Pregledom tablice vidljivo je da na području Općine Gračac za Ugovorno vezane čestice, prema načinu upotrebe (katastarskoj kulturi) prevladavaju **pašnjaci sa 88%, neplodno zemljište sa 8%, livade sa 3% i oranice sa 2%**.

Grafikon 4. Pregled korištenja čestica prema načinu upotrebe (Ugovor APZ)

Izvor: Općina Gračac, obrada autora

Obzirom na veličinu popisa detaljan prikaz raspolaganja po katastarskim česticama i oblicima raspolaganja za područje Općine Gračac nalazi se u Prilogu ovog dokumenta.

5. PROGRAMSKI CILJEVI

Budući da su poljoprivredno tlo i zemljište vrijedan i ograničen resurs, ovim programom definiraju se i ciljevi čijim ostvarenjem se doprinos daje održivom gospodarenju tлом. Upravo se održivim gospodarenjem predmetnih poljoprivrednih površina stvara mogućnost za kreiranjem proizvoda dodane vrijednosti i multiplikativnih učinaka na gospodarstvo i revitalizaciju Općine Gračac u cjelini.

Ciljevi koji se žele postići ovim Programom su:

Lakše i učinkovitije raspolaganje poljoprivrednim zemljištem

Povećanje poljoprivredne proizvodnje i kreiranje proizvoda sa dodanom vrijednošću

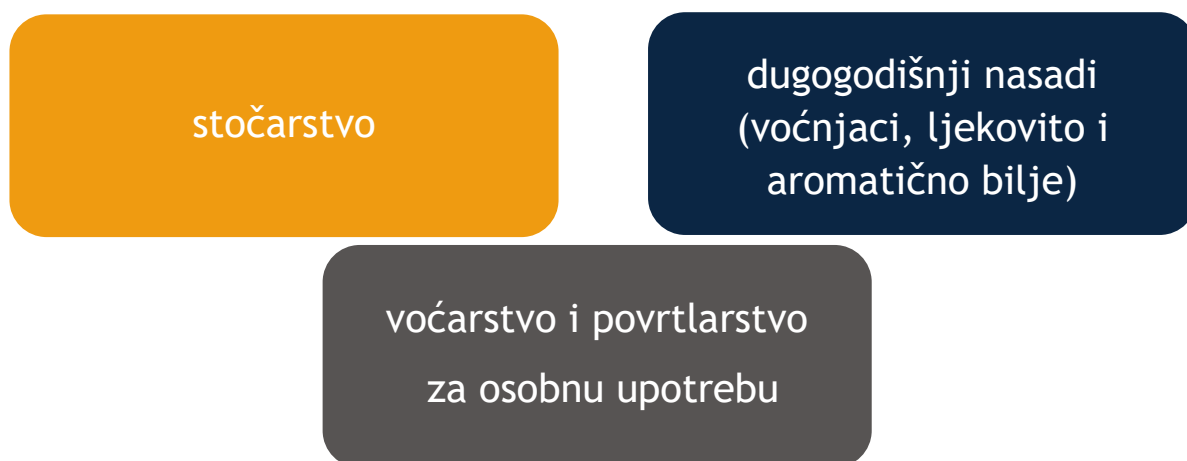
Povećanje obradivosti zemljišta

Učinkovitim korištenjem zemljišta koje je predmet ovog programa jačati će se konkurentnost poljoprivrede Općine Gračac, povećati će se ukupna poljoprivredna proizvodnja, a povećanom obradivosti zemljišta omogućiti će se bolja integracija primarnih proizvođača u lokalni prehrambeni lanac.

6. PRIJEDLOG FORMIRANJA PROIZVODNO-TEHNOLOŠKIH CJELINA

Proizvodno-tehnološka cjelina označava dio katastarske čestice, jednu katastarsku česticu, skup dijelova katastarskih čestica ili skup katastarskih čestica neposredno povezanih u jednu cjelinu u svrhu racionalnije proizvodnje.

S obzirom na prethodno provedenu analizu stanja, te statističke i povijesne podatke koji ukazuju na dominantne površine pod krškim pašnjacima i livadama, ovim programom se formiraju sljedeće tehnološke cjeline:

Krška polja Ravna Čemernica, Brezovac, Gubčevo polje, Velika Popina, Mazinsko polje i polja uz Zrmanju predstavljaju značajan potencijal za uzgoj stoke za koju stanovnici ovog područja već duži niz godina iskazuju interes.

Dugogodišnji nasadi koji su kroz povijest prisutni na području Općine Gračac, također su proizvodno – tehnološka cjelina na koju je predmetni Program usmjeren. Lika kojoj Općina Gračac administrativno pripada navodi se često kao područje koje je izuzetno pogodno uzgoju ljekovitog i aromatičnog bilja, te voćnjaka stoga se njima prednost daje pri formiranju proizvodno – tehnoloških cjelina.

Posljednja proizvodno – tehnološka cjelina uvažava potrebe stanovnika za održavanjem manjih obradivih površina u privatne svrhe, prema kulturama prikladnim mikrolokaciji i s njom povezanim uvjetima obrade.

7. PROGRAM RASPOLAGANJA POLJOPRIVREDNIM ZEMLJIŠTEM

Sukladno odredbama Zakona o poljoprivrednom zemljištu kojima se utvrđuju oblici raspolaganja poljoprivrednim zemljištem, poljoprivrednim zemljištem se može raspolagati putem prodaje, koncesije i zakupa. Općina Gračac sukladno osnovnim načelima raspolaganja državnim zemljištem ovim programom utvrđuje slijedeće površine kojima će raspolagati jednim od Zakonom utvrđenih načina:

Tablica 5. Prikaz ukupnih površina po oblicima raspolaganja

OBLIK RASPOLAGANJA	Površina (u ha)	NAPOMENA (minirano, višegodišnji nasadi i sustavi odvodnje i navodnjavanja)
površine određene za povrat	-	-
površine određene za prodaju – jednokratno, maksimalno do 25%	-	-
površine određene za zakup	32.829	-
površine određene za zakup za ribnjake	-	-
površine određene za zakup zajedničkih pašnjaka	-	-
površine određene za ostale namjene – jednokratno, maksimalno do 5%	-	-

Izvor: Općina Gračac

7.1. Površine određene za povrat

Prema očitovanju Ureda državne uprave u Zadarskoj županiji, Ured za imovinsko-pravne poslove, ispostava Gračac, na području Općine Gračac nema podnesenih zahtjeva za naknadu sukladno Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine („Narodne novine“, broj: 92/96., 39/99., 49/99., 92/99., 43/00. 131/00., 27/01., 34/01., 65/01., 118/01., 80/02 i 81/02). Iz predmetnog očitovanja je također vidljivo kako se uvidom u zaprimljene, odnosno neriješene zahtjeve za povrat – naknadu za oduzetu imovinu utvrdilo kako se dio predmeta rješava pred drugostupanjskim tijelom (Upravnim sudom) te nije poznato kako će biti riješeni. Ostalo zemljište za koje je podnesen zahtjev za povrat imovine ili nije poljoprivredno zemljište ili je, kao što je vidljivo iz priloženih posjedovnih listova, u naravi već vraćeno.

7.2. Površine određene za prodaju

Predmetnim programom JLS nije namijenila čestice za prodaju. Ukoliko se u narednim razdobljima utvrdi potreba za istim pristupiti će se promjenama predmetnog programa kroz identifikaciju čestica, razradu uvjeta i drugih elemenata koje za taj postupak propisuju nadležni zakoni.

7.3. Površine određene za zakup

Maksimalna površina poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH koja se može dati u zakup pojedinoj fizičkoj ili pravnoj osobi utvrđuje se u površini od 1.000 hektara.

Državno zemljište daje se u zakup putem javnog natječaja na rok od 25 godina s mogućnošću produljenja za isto razdoblje sukladno članku 31. Zakonu o poljoprivrednom zemljištu.

Na području Općine Gračac ukupna površina poljoprivrednog zemljišta predviđena za zakup je 32.829 ha a najveći dio se nalazi u katastarskoj općini Velika Popina (10,88 %), odnosno ukupno 3.571,85 ha. Značajnije površine nalaze se i na području katastarske općine Bruvno (8,94 %), Štikada (8,94 %), Prljevo (8,52 %), te Vrelo (7,60 %).

Prema načinu upotrebe tj. katastarskoj kulturi površine su podijeljene na sljedeći način:

- Pašnjaci (96,90%)
- Ostalo (3,09 %)

Obzirom na veličinu popisa detaljan prikaz raspolaganja po katastarskim česticama i oblicima raspolaganja za područje Općine Gračac nalazi se u Prilogu ovog dokumenta.

7.4. Površine određene za koncesiju

Predmetnim programom JLS nije namijenila čestice za koncesiju. Ukoliko se u narednim razdobljima utvrdi potreba za istim pristupiti će se promjenama predmetnog programa kroz identifikaciju čestica, razradu uvjeta i drugih elemenata koje za taj postupak propisuju nadležni zakoni.

7.5. Površine određene za ostalo

Predmetnim programom JLS nije namijenila čestice za ostale namjene. Ukoliko se u narednim razdobljima utvrdi potreba za istim pristupiti će se promjenama predmetnog programa kroz identifikaciju čestica, razradu uvjeta i drugih elemenata koje za taj postupak propisuju nadležni zakoni.

7.6. Prikaz raspolaganja po katastarskim česticama i oblicima raspolaganja

Obzirom na veličinu popisa detaljan prikaz raspolaganja po katastarskim česticama i oblicima raspolaganja za područje Općine Gračac nalazi se u Prilogu ovog dokumenta.

8. PLAN PROVEDBE PROGRAMA

Način provođenja ovog Programa predviđen je cjelovitom i sustavnom obradom pojedinačnih katastarskih općina na području Općine Gračac a u svrhu stjecanja što preglednije i točnije strukturne slike ukupnog fonda poljoprivrednog zemljišta na području Općine Gračac.

Radi postizanja što kvalitetnije implementacije programa biti će oformljeno stručno povjerenstvo. Povjerenstvo imenuje predstavničko tijelo jedinica lokalne samouprave, a čini ga pet članova: po jedan predstavnik pravne, geodetske i agronomske struke te dva predstavnika općinskog vijeća.

Prilikom raspolaganja poljoprivrednim zemljištem obratiti će se pozornost na:

- postojeću proizvodnu funkcionalnost poljoprivrednog zemljišta
- regionalni aspekt poljoprivredne proizvodnje
- usklađenje proizvodnje s agroekološkim uvjetima
- davanje prednosti prilikom prodaje i zakupa obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima
- davanje prednosti onim poljoprivrednim gospodarstvima koji imaju intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju
- vršenje stalnog nadzora nad korisnicima zemljišta, kao i sankcioniranje onih koji se ne pridržavaju preuzetih obveza

9. KARTOGRAFSKI PRIKAZ POVRŠINA PREDVIĐENIH ZA POVRAT IMOVINE, PRODAJU, ZAKUP, KONCESIJU I OSTALE POVRŠINE

Kartografski prikazi sastavni su dio Programa raspolaganja poljoprivrednim zemljištem i prilažu se prema obrađenim katastarskim općinama Općine Gračac.

Obzirom na veličinu kartografskih prikaza isti se nalaze kao Prilog ovom dokumentu.

PRILOZI

- Kopija katastarskog plana
- Prikaz raspolaganja po katastarskim česticama i oblicima raspolaganja
- Zemljišnoknjižni izvadci i Posjedovni listovi iz e-baze Preglednika katastarskih podataka DGU i ZIS aplikacije zemljišno knjižnog sustava Ministarstva pravosuđa
- Uvjerenje pravnog tijela županije nadležnog za prostorno uređenje, da se prema važećem prostornom planu uređenja, predmetne čestice nalaze izvan granica građevinskog područja s potrebnom oznakom ukoliko se radi o osobito vrijednom (P1) i vrijednom (P2) poljoprivrednom zemljištu
- Očitovanje Ureda državne uprave u županiji o površini koju je potrebno osigurati kao nadoknadu za oduzetu imovinu (s obzirom na podnijete, a neriješene zahtjeve) sukladno Zakonu o naknadi za imovinu oduzetu za vrijeme jugoslavenske komunističke vladavine («Narodne novine«, broj 92/96, 39/99, 92/99, 43/00, 131/00, 27/01, 34/01, 118/01, 80/02 i 81/02)
- Uvjerenje Hrvatskih šuma d.o.o. – nadležne Uprave šuma da predmetne čestice nisu obuhvaćene šumskogospodarskom osnovom
- Očitovanje Hrvatskih voda jesu li i koje predmetne čestice javno vodno dobro
- Očitovanje Upravnog tijela jedinice područne (regionalne) samouprave nadležnog za prostorno uređenje, jesu li i koje predmetne čestice u obuhvatu postojećeg i/ili planiranog sustava javnog navodnjavanja
- Očitovanje Hrvatskog centra za razminiranje o katastarskim česticama i površinama poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu države koje su minirane, a nalaze se na području jedinice lokalne samouprave koje su na popisu miniranih i minski sumnjivih područja.